

Burger Lajos (1859–1929) festőművész

Királyfalvi Kraft Károly (1879–1964) festőművész

Reinérné (Rainerné) Istvánffy Gabriella (1875–1964) festőművész a műtermében

Szerk. jegyzet: Az Art Limes 2018/2. számának – „Képzőművészek a XIX.–XXI. századi Esztergomból” – összeállításához néhány művészről újabb fotókat „leltünk” régi folyóiratokban!

Tóth Enikő*

KELE RÓBERT KÉPGRAFIKUS „UTOLSÓ” CÍMŰ KIÁLLÍTÁSA A TATABÁNYAI MÚZEUMBAN, 2016-BAN

**KIEMELÉSEK ÉS KIEGÉSZÍTÉSEK A HÍD TÉVÉNEK ADOTT
KURÁTORI INTERJÚ ALAPJÁN**

A Tatabányai Múzeumban már korábban is rendeztünk Kele Róbert műveiből egyéni kiállítást, 2006-ban, az akkori Múzeumok éjszakájához kötődve. Az volt az első, ha úgy vesszük, most ez az utolsó. A címadás oka egyszerű a művész részéről: egyéni kiállításokban mostanában és a távolabbi jövőt is tekintve sem gondolkozik, csoportosban igen. Innen jött tehát az „Utolsó” cím.

2006–2016, tehát tíz év telt el.

Olyan képek is megjelennek a most látható kiállításban, amelyeket már 2006-ban bemutatunk. Ezek érdekes módon találkoznak, kapcsolódnak azokkal a művekkel, amelyek viszont egészen frissek, idén készültek.

A rendezési koncepcióra most nem térnek ki, de aki eljön a múzeumba, érzékeli fogja az említett kapcsolódásokat, különbözőségeket, illetve egymásra vonatkozásokat. Annak ellenére érzékeli fogja, hogy a falon, a képek mellett se címeteket, se évszámokat nem fog találni. Van olyan művész, aki előszeretettel, jó érzékkel ad címeteket, van, aki számára ez nem releváns, Kele Róbert esetében ez utóbbiról van szó. Az évszámokhoz megpróbáltam – ha nem is ragaszkodni, de – kapcsolódni, végül arra jutottam, Robinak igaza van, nem meghatározó, hogy mi melyik évben készült. Aki majd látja a képeket, a stílusuk, az anyaghasználatuk, a színviláguk alapján körülbelül érzékeli fogja az időbeli eltéréseket. Valóban nincs kiemelkedő jelentősége az elkészítés idejének.

Ezen a ponton kiemelendő, hogy Kele Róbertnek vannak olyan grafikái, amelyek éveken át készülnek. Esetenként fél év múlva, két és fél év múlva is

hozzányúl a korábban elkészült művekhez. Össze gyűri, összeragasztózza, vizezi. Ezt gyakran megcsinálja a legelső fázisban is – hosszadalmas, körültekintést igénylő és különös technikával készül az itt látható művek jelentős része. Sokszor valóban éveken át formálódtak az itt látható állapotúra bizonyos grafikai alkotások. Az alkotó elvágta őket, rájuk vitt még egy kis külső réteget, feliratokat helyezett el utólag, újabb színeket mosott bele a papír anyagába. Ez egy nagyon érdekes játék, és végeérhetetlenséget, egyfajta folyamatot hangsúlyoz. Ami egyébként az egész kiállítást meghatározza. Olyan motívumok jelennek meg ezeken a kiváló grafikákon, amelyek mindegyike önmaga is, de mindig valami mássá is változik. Az inda egy hullám is, a mérleg sokszor egy város része, a kéz sokszor egy szárny, hogy csak a legegyszerűbb, leginkább egyértelmű példákat említsen – azért emeltem ki ezeket, mert szinte minden egyes képen megjelennek.

A képeken belüli motívumokon keresztül is összefüggésekbe, folyamatba rendeződik a kiállítás egésze. A szalamandra hirtelen egy másik szalamandra lesz. A másik szalamandra egy hajó vitorlája lesz. A hajó vitorlája egy zászlócska lesz. Vagy a fúvó szél lesz. Ősidők óta ismert, művészek által gyakran alkalmazott motívumokról beszélünk. A legjobb dolog, amit egy ember, egy néző tehet egy műalkotással – és most képzőművészetről beszélek –, hogy elidőz mellette, nézi hosszan, elmerül benne a szó legjobb, legtisztább, legnemesebb értelmében. Ezeknek a képeknek az esetében az általában megszokotthoz képest valószínűleg

* A cikket lektorált formában az Art Limes 2021/1. számában közzöltük. Szerzője azonban kifogásokkal élt a szerkesztett változattal kapcsolatban, ezért most írását változatlan formában publikáljuk.

hosszabb időre lesz szüksége a szemlélőnek, mert annyira sok rejtett, apró vonalka, nüansz, érdekesség, értelmi és érzelmi szál, megbolydított emlékkép, kulturális idézet bukkan fel, hogy az ember szinte nem is hisz a saját szemének. Ez egy nagyon érdekes és izgalmas kirándulás.

Olyan az egész kiállítás – bizonyos képek ezen belül még konkrétan is hangsúlyozzák ezt –, mintha haláltánc fogogna a szemünk előtt. A haláltáncot soha nem tartottam negatívnak, pejoratívnak. Nyilván kötötték a pestisjárványhoz, nyilván kötötték a törekeny emberi élethez a középkor óta. Az ember, az önmagáról gondolkodó ember számára mindig az egyik alapvető felvetés avagy megközelítési mód volt a haláltánc-élettánc motívum, akkor is, amikor éppen nem így nevezte. Ez a vonulat, ez a gondolkör áthatja ezeket a képeket.

Minden mindent húz-von magával, minden mindent önmagára gomolyogtat, vesz, emel és mindenbe az ember maga is belegomolyogtat önmagából mindent. És ezeket próbálja feltérképezni. Mi más teszünk a világban? A filozofálgatás vagy esztétizálás szándéka nélkül mondom ezt. Erről szólnak ezek a képek. Ezt képezik le számunkra a képek. Hogy igenis a világba próbálunk eszünkkel, szívünkkel behatolni, és ebben a világban sokszor nem is hasonlóságok vannak, hanem kőkemény analógiák. Tényleg minden ugyanaz tud lenni másképpen.

Amikor egy térképet ábrázol Kele Róbert képe, az időnként olyan, mint akár egy belső, emberi szervezet, test zsigeri mélységeibe történő utazás. Amikor egy térképet ábrázol, az néha olyan, mint egy veduta, egy régi városi látkép. Aztán a városi látkép egyszer csak ott imbolyog egy mérlegben. Ez már egy teljesen más, egy valóságűnek nevezett

ábrázolástól elrugaszzkodó képi világ. A reális és irreális között lebegünk ide és oda a kiállítás nézése közben, a szemlélőt bizonytalan állapotba rántja így módon a képek sora. Ebben a meghatározatlanságban úgymond fogódzót keresve nyílunk ki a képekben megmutató világ felé.

Realisztikusan ábrázolt képi elemek kapcsolódnak össze irreális módon. És éppen így szólnak a valóságról. A valóságról, amelynek megragadott vagy megragadni vélt részei önálló világot alkotnak az elménkben. A szabadon egymáshoz rendelt elemek összefüggésrendszere feszes elmebeli és képi logikát mutat, de ez nem egy statikus rend. Ez egy folyamatosan változó, alakuló, játszó, élő, képekben megmutató, önmagában forgó történet, amelyben a dolgok végtelen számú variációban ízesülnek, ízesülhetnek egymáshoz. A szem és a térkép azonos. A látó-látni tudó és a látható-megmutató tudó azonos. A képen ezért az írisz maga a térkép.

Izgalmas, elgondolkodtató és kifejezetten szép, esztétikus ez a kiállítási anyag. Technikailag, a megfogalmazás, a megvalósítás módját tekintve különleges. Az eszmeiségét, a gondolkörét, mondhatni talán azt, hogy szándékolt üzenetét tekintve rendkívül erőteljes, esetenként hátborzongató képekről beszélünk. Felkavaró kiállításról beszélünk, amelynek képein át művész és néző egyszerre hatol a mikro- és makrovilágba, átfedésekben, analógiákban értelmezve azokat. Történik ez olyan képi és művészi energiával, hogy már nincs jelentősége annak, hogy éppen melyik irányba mozdulunk nézőként, mert a kettő ugyanaz. A világtérkép-labirintus rajzolata ott látható a szem íriszén. Azért, mert amit lát, az nem más, mint önmaga.

ARCANUM DIGITÁLIS
TUDOMÁNYTÁR

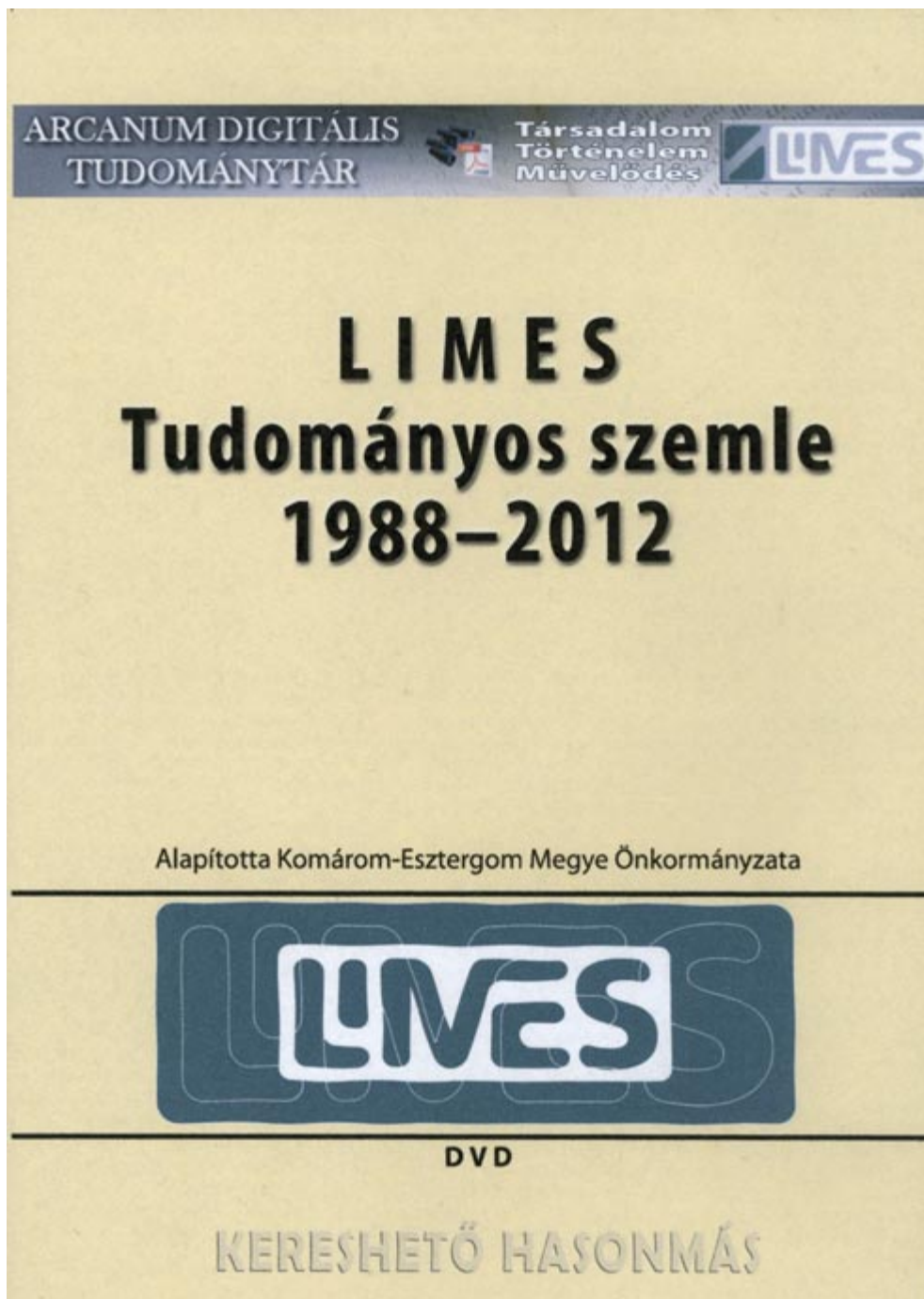

Art Limes 1992–2015

DVD

KERESHETŐ HASONMÁS

Megjelent DVD-n az Arcanum-Adatbázis Kft. kiadásában a LIMES tudományos-történelmi szemle valamennyi száma (25 évfolyam, 95 szám, 14 000 oldal.) További információk a kiadó honlapján

MEGJELENT ILLUSZTRÁCIÓS SZÁMAINK:

2004/3.4. szám – A gyermekkönyv-illusztráció I-II. (elfogyott)	---
2006/4 – 2007/1. szám – Magyar illusztráció Bolognában - III. (elfogyott)	---
2008/1. szám – A gyermekkönyv-illusztráció IV.	850 Ft
2009/1. szám – Gyermekkönyv-illusztráció V.	850 Ft
2009/2. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VI.	850 Ft
2010/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VII.	850 Ft
2010/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VIII.	850 Ft
2011/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció IX. – A képíró: Kass János 1.	850 Ft
2011/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció X.	850 Ft

További képző- és iparművészeti számainkban is szerepel egy-egy összeállítás az illusztrációról! Így pl. legutóbbi, 2018/6. KÉP-TÁR IX. számunkban Szurcsik József: Az illusztrációs szakma kérdései, valamint Révész Emese: Szabad játéktér. Kortárs magyar illusztráció című cikke. A megjelent számok részletes tartalma honlapunkon található: www.artlimes.hu;

KÖZLEMÉNYEK:

- 2020-ban megjelenő számaink megrendelhetők (részben a régi számok is) a szerkesztő vagy a szerkesztőség e-mailjén: viragjeno46@gmail.com; info@artlimes.hu; valamint megvásárolhatók az Írók Boltjában. A LIMES című egykori történelmi-tudományos szemle egyes számai az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltártól rendelhetők meg.

Hírek

Bábművészet

Képművészet

Iparművészet

Árjék

Galéria

Limes

Kapcsolat

Keresés

OK

Bejelentkezés

Iparművészet

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

FRISS TERMÉS

A Mohácsúrgyőri Károlyi Kastély HotelRestaurant termékek alkalmával ad otthont a FRISS TERMÉS szalonművelésnek és vásárnak. Két órára bemutatásuk után a kortárs magyar iparművészek reméi a Károlyi Kastély Alaphelyén láthatóak.

● 362

Tudtad?

A MŰZ – ami őszeköt

2019. október 9-án nyílt a Csehország Iparművészeti Biennálé Dél-Koréában, ahol Magyarország, Délnyugat-Európa, meghívott vendégeként szerepel az azóta születt között. A megrendezés eseményen, a közel 3000 négyzetméteres nagy darabfelművelő szalon csarnokában, Sára Erődi kurátor koncepciója alapján mutatkozik be a hazai alkotóknak és iparművészeknek egy sokszínű tárlat keretében.

● 220

Tudtad?

Legördülő sejmestálak a tatali várban

Nagy Katalin, a tehetséges, kedves művésznő emlékeztet a legújabb galériáját és kiállítás munkáit bemutatni külföldön a Kupa Domokos Múzeumban. Nagy Katalin nemcsak festő, szobrász, foglalkozik a kortárs művészet területén kibővíteni anyagokkal, technikákkal, más művészetekkel, a performance-ig terjedőleg.

● 1006

Tudtad?

A ma textilművésze - Textile Art of Today

A Textile Art of Today (A ma textilművésze) egy nemzetközi művészeti projekt, amely korunk textilművészeit a budapesti Vigadó Galériában mutatja be. Ez a projekt más világállomásokról alkotó alkotókat, hogy átrendelése egy jelentős európai galériában és múzeumban, és a látogatók négy európai országban (Magyarország, Svédország, Dánia, Lengyelország) is láthatják. Jelentősen hangsúlyozza a V4 országok kulturális megerősítését és együttműködését.

● 617

Tudtad?

„NAPKELETŐL, NAPNYUGATIG”

Nemzetközi nemzetközi kiállítás egy 60 mesterséges (placemakerek) 40. évfordulója alkalmából.

● 492

Tudtad?

Magyar design kiállítások a Romanian Design Week-en

A Balassi Intézet - Bukaresti Magyar Intézet szervezésében a magyar formatervezés újabb kiemelkedő alkotásait mutatja be a 7. alkotóművészeti megemlékezésre kerülő Romanian Design Week-en.

● 503

Tudtad?

„Bauhaus 100” plakátművelés világot és a XIX. Tervezőgrafikai Biennálé alkotásából

A hazai vizuális kommunikáció legújabb eredményeként megemlékezni 100. évfordulójára kerül megrendezésre a 2017-2018 között kiadott alkotóművészeti grafika kiállításból, amelynek világot mutatója be a Pest Vigadó a kiállításra.

● 713

Tudtad?

Számok

- Iparművészet III. ● 1081
- Iparművészet II. ● 1113
- Iparművészet I. ● 1111
- Iparművészet ● 1137

NOVEMBER 2013

H	K	sz	cs	P	sz	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Friss hírek

Aktuális

TAKARÉKOS SZURREÁL

Nedves Péter bárművész Ágáró című kiállítása a Békéscsabai Alkotó Ház - Betegszemlé Galériában.

214

Tovább

Tülszenni a már ismeretlenek

Rómeó és Júlia

FRISS TERMÉS

LAUNDRIES

CSEKKOLD! 4.0 HATÁRÁTLÉPÉSEK A

Felvonók kincsei

X. KORTÁRS KERESZTÉNY IKONOGRAFIA...

A szavak és a dolgok a Meseből...

A TIZENHARMADIK

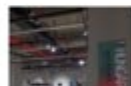
A Háromdíjút Tolgyfa Tündelére - p...

Molnár Farkas / Megfagyott emlé...

Nemzetközi díjat nyert a Békés...

A kéz - ami összeköt

Legördülő selyemszálak a tatal...

VAN MŰVÉSZI VÉNÁD?

FÉSZEK: Vámos János festőművés...

ART transfer-ój

„SZENTENDRE – KULTURPAJT 2019”...

Nem is tudjuk, melkora szerenc...

70 éves a bábjátékos Békéscsab...

Legújabb számok

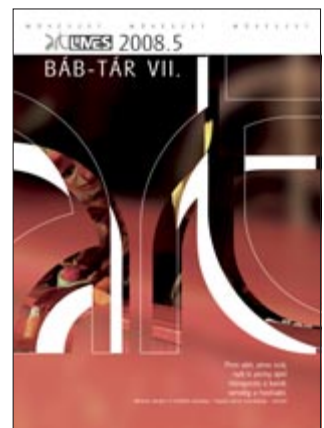
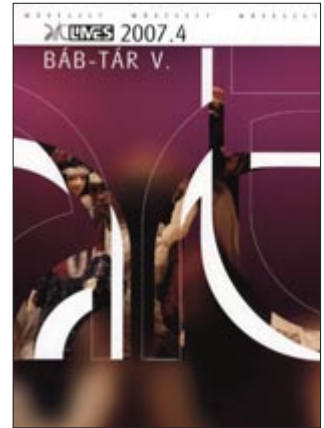
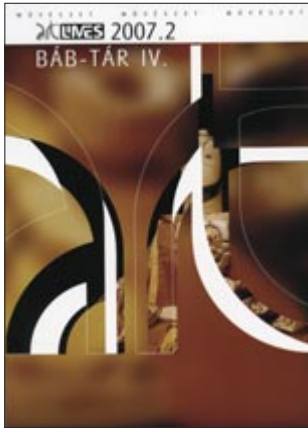
Archívum

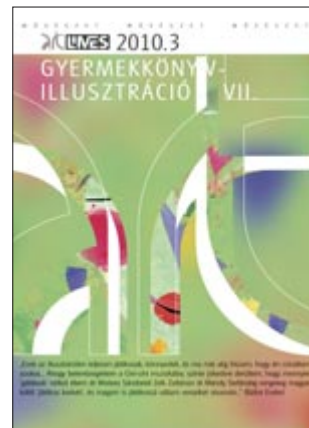
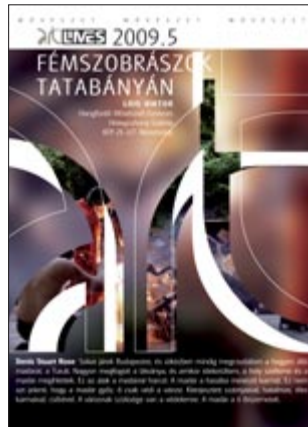
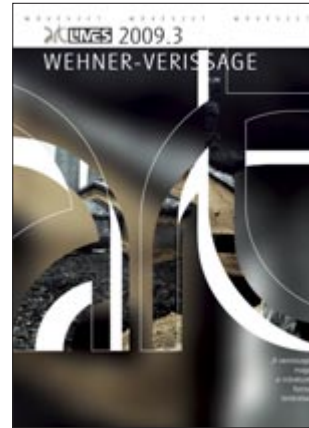
2018	2017	2016	2015
2014	2013	2012	2011
2010	2009	2008	2007
2006	2005	2004	2003
2002			

Kövessen minket!

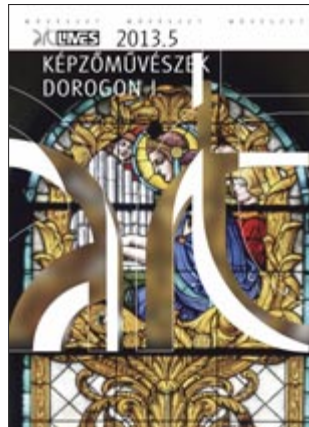

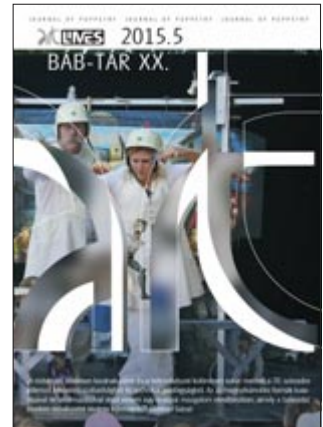
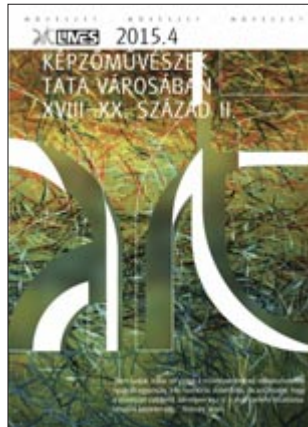

MEGJELENT SZÁMAINK:

2003/1. szám – BÁBOK ÉS BÁBUK (elfogyott)	–
2003/2. szám – A PASZTELL (elfogyott)	495 Ft
2004/1-2. szám – DIKTATÚRA ÉS MŰVÉSZET I-II.	990 Ft
2004/3-4. szám – A GYERMEKKÖNYV-ILLUSZTRÁCIÓ I-II. (elfogyott)	990 Ft
2006/1. szám – BÁB-TÁR I. (elfogyott)	–
2006/2-3. szám – BÁB-TÁR II-III.	990 Ft
2006/4 – 2007/1. szám – Magyar illusztráció Bolognában (elfogyott)	850 Ft
2007/2. szám – BÁB-TÁR IV.	650 Ft
2007/3. szám – Kihelyezett tagozat	850 Ft
2007/4. szám – BÁB-TÁR V.	850 Ft
2008/1. szám – A gyermekkönyv-illusztráció IV.	850 Ft
2008/2. szám – Képzőművészek Esztergomban a 20. században	850 Ft
2008/3. szám – BÁB-TÁR VI.	850 Ft
2008/4. szám – ÜVEGSZOBRA SZAT	850 Ft
2008/5. szám – BÁB-TÁR VII.	850 Ft
2009/1. szám – Gyermekkönyv-illusztráció V.	850 Ft
2009/2. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VI.	850 Ft
2009/3. szám – Wehner-Vernissage	850 Ft
2009/4. szám – BÁB-TÁR VIII.	850 Ft
2009/5. szám – Fémszobrászok Tatabányán	850 Ft
2009/6. szám – BÁB-TÁR IX.	850 Ft
2010/1. szám – BÁB-TÁR X.	850 Ft
2010/2. szám – BÁB-TÁR XI.	850 Ft
2010/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VII.	850 Ft
2010/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció VIII.	850 Ft
2011/1. szám – BÁB-TÁR XII.	850 Ft
2011/2. szám – Képzőművészek Tatabányán a 20. században	850 Ft
2011/3. szám – Gyermekkönyv-illusztráció IX.	
A képiró: Kass János, 1. rész	850 Ft
2011/4. szám – Gyermekkönyv-illusztráció X.	850 Ft
2012/1. szám – BÁB-TÁR XIII.	850 Ft
2012/2. szám – IPARMŰVESSÉG I.	1.000 Ft
2012/3. szám – A KÉPÍRÓ, KASS JÁNOS	1.000 Ft
2012/4. szám – BÁB-TÁR XIV.	1.000 Ft
2013/1. szám – IPARMŰVESSÉG II.	1.000 Ft
2013/2. szám – IPARMŰVESSÉG III.	1.000 Ft
2013/3. szám – BÁB-TÁR XV.	1.000 Ft
2013/4. szám – BÁB-TÁR XVI.	1.000 Ft
2013/5. szám – Képzőművészek Dorogon I.	1.000 Ft
2014/1. szám – Képzőművészek Dorogon napjainkban	1.000 Ft
2014/2. szám – BÁB-TÁR XVII.	1.000 Ft
2014/3. szám – KÉP-TÁR I.	1.000 Ft

2014/4. szám – KÉP-TÁR II.	1.000 Ft
2015/1. szám – BÁB-TÁR XVIII.	1.000 Ft
2015/2. szám – BÁB-TÁR XIX.	1.000 Ft
2015/3. szám – A képiro: Kass János, 3. rész	1.000 Ft
2015/4. szám – Képzőművészek Tata városában I. kötet	1.000 Ft
2015/4. szám – Képzőművészek Tata városában II. kötet	1.000 Ft
2015/5. szám – BÁB-TÁR XX.	1.000 Ft
2016/1. szám – KÉP-TÁR III.	1.000 Ft
2016/2. szám – BÁB-TÁR XXI.	1.000 Ft
2016/3. szám – BÁB-TÁR XXII.	1.000 Ft
2016/4. szám – KÉP-TÁR IV.	1.000 Ft
2016/5. szám – BÁB-TÁR XXIII.	1.000 Ft
2016/6. szám – BÁB-TÁR XXIV.	1.000 Ft
2017/1. szám – BÁB-TÁR XXV.	1.000 Ft
2017/2. szám – BÁB-TÁR XXVI.	1.000 Ft
2017/3. szám – BÁB-TÁR XXVII.	1.000 Ft
2017/4. szám – KÉP-TÁR V. – I. rész	1.000 Ft
2017/5. szám – KÉP-TÁR V. – II. rész	1.000 Ft
2017/6. szám – BÁB-TÁR XXVIII.	1.000 Ft
2018/1. szám – BÁB-TÁR XXIX.	1.000 Ft
2018/2. szám – KÉP-TÁR VI. Képzőművészek Esztergomban I.	1.000 Ft
2018/3. szám – KÉP-TÁR VII. Képzőművészek Esztergomban II/1.	1.000 Ft
2018/4. szám – KÉP-TÁR VIII. Képzőművészek a Vajdaságban	1.000 Ft
2018/5. szám – BÁB-TÁR XXX.	1.000 Ft
2018/6. szám – KÉP-TÁR IX.	1.000 Ft
2019/1. szám – BÁB-TÁR XXXI.	1.000 Ft
2019/2. szám – KÉP-TÁR X. Képzőművészek Esztergomban II/2.	1.500 Ft
2019/3. szám – BÁB-TÁR XXXII. – Budapest Bábszínház '70	1.000 Ft
2019/4. szám – BÁB-TÁR XXXIII.	1.000 Ft
2019/5. szám – BÁB-TÁR XXXIV.	1.000 Ft
2021/1. szám – KÉP-TÁR XV.	1.000 Ft
2021/2. szám – BÁB-TÁR XXXVIII.	1.000 Ft
2021/3. szám – BÁB-TÁR XXXIX.	1.000 Ft
2021/4. szám – KÉP-TÁR XVI.	1.000 Ft

Folyóirataink megvásárolhatók:

– Budapesten: Írók Boltja (Andrássy út 45.)

Megrendelhető: Könyvtárellátó Kht., 1134 Budapest, Váci út 19.

Kernstok Alapítvány/Art Limes Szerkesztősége, 2800 Tatabánya, Kós Károly u. 3. fsz. 3.

E-mail: viragjeno46@gmail.com

Honlapjaink: www.artlimes.hu; www.limesfolyoirat.hu

